

DE VLUCHT Ludo Laagland

Aflevering 2

Dat portret werkte als een rode lap op een stier. Want meteen begonnen zij alles wat onder hun handen viel, kort en klein te slaan en stuk te schieten. “Staf De Clerck” kreeg wel vier kogels door het lijf. Ook mijn andere schilderijen die er hingen, werden “gefusilleerd”. Ik hoorde tussendoor mijn banjo op de hoek van de tafel stukslaan en de spiegel en het schouwgarneet verbrijzelen. Kasten werden gekraakt en leeggehaald. Stoelen in elkaar geklopt. Men schoot, stampte en sloeg in het wilde weg. Alles moest eraan geloven. Tassen, vazen, glazen rinkelden over de vloer. Lampen en ruiten vlogen aan diggelen. De lichter schoten ze in frut en ze doorzeefden het plafond met kogels.

Buiten werd onze hond, die zonder ophouden als razend te keer was blijven gaan, zonder vorm van proces neergeschoten.

Intussen stonden wij bij het keldervenster in onze schuilplaats als ruivende kippen te bibberen van schrik.

“Zie dat je hier uitgeraakt,” had moeder mij al een paar keer toegefluisterd. “Ze komen voor het mansvolk. Ons zullen ze geen kwaad doen.” Langs het keldergat zou ik desnoods nog kunnen vluchten. Maar het was afgesloten door een metalen deksel met een zware ketting. Ik wist dat ons huis omsingeld was. Indien ik mijn hoofd onder het deksel zou zetten en het omhoog duwen, zouden het gesjerp van de scharnieren en het gerammel van de ketting mij verraden. De goede Belgen zouden mij het hoofd van het lijf schieten, als in een schiettent. Daarbij kwam nog dat ik mijn moeder, mijn tweelingzus en mijn jongere broer hier niet aan hun lot wilde overlaten.

Intussen was de Spaanse furie van de woonkamer naar de keuken opgeschoven, tot vlak boven onze hoofden. Daar werd ter ere van het dierbaar vaderland en met veel enthousiasme hetzelfde scenario opgevoerd. Het klonk echter nu nog tien keer luider. Ook hier werd niets gespaard. Tussen hun vaderlands vernielingswerk door hoorden wij hen de “zwarten” vermaledijden en uitkafferen. Hun vloeken vlogen als roofvogels door de lucht.

“Ga toch lopen,” zei moeder weer terwijl ze mij met de elleboog aanporde. Maar ik dacht er niet aan.

Er lagen hier in de kelder een paar strozakken, waarop wij sliepen tijdens de luchtaanvallen. Zo ik me daar eens onder verstopte? Maar dat kon niet! Men zou er geschrokken doorheen mitrilleren, zo men mij hieronder vermoedde.

Boven onze hoofden nam de razernij nog toe. Het leken wel de Hunnen van Attila.

De beelden van het Heilig Hart en van Sint-Jozef werden van de schouw gezwaard. Pannen en kasserollen rammelden door het huis. Tassen en borden klabetterden tegen de vloer. De Leuvense kachel, die gelukkig niet brandde, werd uit de muur getrokken en omgekiept. Stoelen en tafels werden tot stoofhout gehakt, eieren tegen prenten en schilderijen gekwakt. Familiefoto's verscheurd. De keukenkast werd leeggehaald, confituurpotten spatten over de tegels uiteen. Volle en lege flessen, een kruikje melk... alles was door de zwarte microbe besmet en moest eraan geloven. Zonder dat wij het zagen, konden wij het als een film volgen.

"Ga toch lopen, jongen," zei moeder nog eens. Ik zweeg.

"Ze zitten in de kelder," hoorde ik iemand roepen.

Men schoot een paar kogels door de kelderdeur. Het werd ineens akelig stil boven ons. Men wachtte af. Durfde niet zo dadelijk naar onder, het onzekere in. Melk droop van onder de kelderdeur over de trap naar beneden. Ik hoorde de klink van de deur omdraaien. Een straal licht viel in de donkere ruimte.

Van toen af begon ik instinctmatig te handelen. De vrees gleed als een mantel van mij af. Ik dacht: Ik kan even goed in open lucht mijn leven laten, als hier in dit donkere hol.

Ik zette mijn hoofd onder het ijzeren deksel en hees mij door het keldergat naar omhoog. Ik kneep mijn ogen dicht bij het gesjierp en bij het gerammel van de ketting. Het keldergat gaf uit op de kippenren, die aan deze zijde van het huis gelegen was. Ik had mijn hoofd net boven de grond, mijn knie rustte even op de boord van de kelderopening. Ik opende mijn ogen. Het daglicht verblindde mij even. Angstig en onderzoekend keek ik rond. De kippenren was links en rechts afgesloten door een dichte haag. Vlak vóór mij, achter de draad, lag onze groentetuin. Niettegenstaande ik overal stemmen hoorde, was er niemand te bespeuren. Het geweld en lawaai in en om het huis, hadden het gesjierp en het gerammel tijdens mijn ontsnapping overstemd. Maar écht ontsnapt was ik nog niet.

Ik lag op mijn buik op de grond. Kroop recht, nam een aanloop, en sprong een eind verder over de omheining. De kippen stoven opzij. Er kraakte een paaltje. Ik viel tussen de selder en de bonen in de tuin, veerde recht, hoorde links achter de haag roepen: "Ze zijn lopen!", maar ik schoot als een pijl vooruit, over beddekens kervel, peterselie en salade, doorheen het dichte struikgewas erachter, de velden in, recht naar de gemeentebossen. Als een haas over het lege korenveld. Kogels floten langs mijn oren. Ik liet mij vallen. Veerde weer recht. Week naar links uit. Naar rechts. Dan weer recht vooruit, zo snel ik kon, het nabijzijnde bos in, en tussen de dennen door maar verder. Lopen, lopen, lopen! Zonder omkijken, het vege lijf in veiligheid brengen.

Ik voelde dat ik het gehaald had. Alle lawaai was nu achter mij. Ik zat buiten de hitte van de strijd in de koele vrede van het bos.

Maar ik mocht niet rusten. Zij wisten immers in welke richting ik gevlucht was. Zij zouden mij achterna zitten. Vooruit dus!

Om ze op een dwaalspoor te brengen, veranderde ik in het bos opnieuw van richting, weer naar links. Honderden meters kon ik zo, beschermd door het bos, hier nog verder lopen. Maar na een eind hield ik halt. Niet zozeer om wat op krachten te komen, maar wel om eens rustig te overleggen hoe het nu verder moest. Ik vlijde mij neer in een droge greppel tussen de bomen. Een naar gevoel van spijt en wroeging overviel mij. Ik verweet mijzelf dat ik moeder en de anderen in de steek had gelaten. Wat zou er met hen nu gebeurd zijn? Ik vond mij een lafaard en wilde terug, maar was het niet te laat? Waren ze intussen al niet gevat en meegevoerd naar het dorp, mishandeld of, erger nog, onderweg of aan huis laf neergeschoten?

“Neen,” zei ik mijn moeder na, “ze komen enkel maar om de mannen.”

Maar de spijt en de wroeging gingen niet over. In de verte achter mij hoorde ik schieten. Opgeschrokken veerde ik recht en rende verder door het bos. Liever blode Jan dan dode Jan!

Onderweg verwisselde ik voor alle zekerheid nog eens van uitzicht: ik trok mijn hemd over mijn trui aan.

Het bos voorbij liep ik door een brede zandstraat, langsheen de hoeven die een heel eind van elkaar aan weerszijden van de weg lagen.

Hier en daar stonden mensen te kijken, naar de ijle lucht waarin grommende vliegtuigen hingen. Een kilometer hier vandaan immers was het front, want de oorlog was nog niet ten einde.

Maar DIE oorlog, die grote oorlog, interesseerde mij niet meer. Wel die andere oorlog waarin ik nu verwickeld zat. De oorlog tussen mij en de Weerstand, d.i. de verzetsstrijders die mij achtervolgden. En dat zij mij achtervolgden, daar mocht ik zeker van zijn. Ze hadden mij immers horen en zien vluchten.

De boeren die ik passeerde, keken mij verwonderd na. Ik leek wel een Olympische fakkeldrager en riep hen lachend toe:

“Ja, de Witte Brigade zit achter mij aan!”

Maar omdat ik het al lachend riep, geloofden zij mij niet. En al zouden zij het geloofd hebben, zij waren meer bezorgd om het hooi dat zij nog moesten binnen halen, dan om die vervloekte oorlog, waarop zij, als eenvoudige mensen, toch geen vat hadden. De bossen lagen nu ver achter mij. Ik liep door de vlakke weilanden, “het broek” zoals ze het ginder in de streek noemen.

wordt vervolgd

